

IT-rätt

– en introduktion

Daniel Westman

Juridiska institutionen
Stockholms universitet

Webbplats: <http://www.juridicum.su.se/iri/dawe>

Disposition

- Allmänt om förhållandet IT – juridik
- Skyddet för personuppgifter
- Upphovsrätt
- Översikt över andra IT-rättsliga frågor
- Några råd!

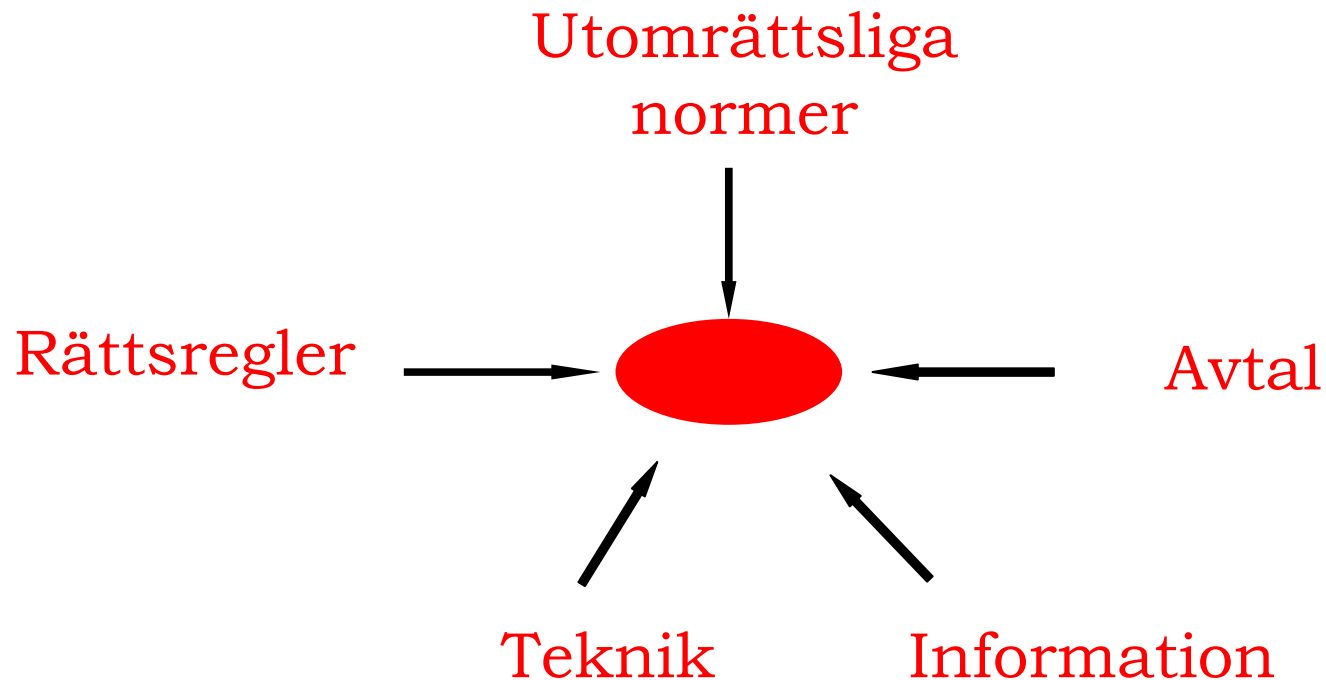
Skilj på ...

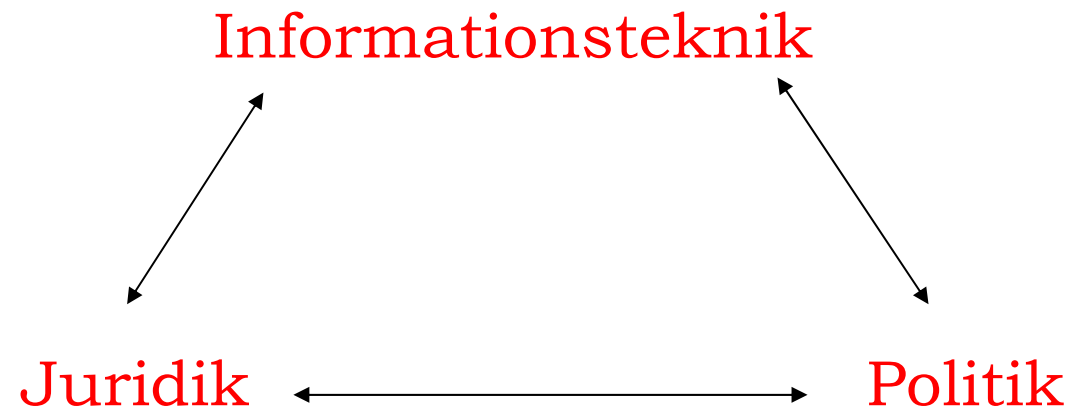
- Vad gäller?
  - Vilka rättsregler?
  - Begränsning till rättskällor
  - Tillämpa reglerna på (nya) företeelser
- Vad bör gälla?
  - Rättspolitik
  - Regleringsteknik

Rättsordningens uppgifter

- Lösa uppkomna konflikter
  - Förutsebarhet
  - ”Rättvisa”
- Styra ... genom att ...
  - ge rättigheter
  - förbjuda
  - påbjuda
  - etc.

Styrning i ett vidare perspektiv

Rättigheter och skyldigheter till information av olika slag

- Många olika regler berörs. Olika bakomliggande intresse. Dålig samordning.
- Olika objekt: verk, handlingar, personuppgifter, uppfinningar etc.
- Olika typer av behandling: insamling, lagring, bearbetning, kopiering, tillgängliggörande etc.

Reglering av infrastruktur

- Regler om kommunikationsnätverk och överföringstjänster.
- Regler om utformning av informationssystem.
- Regler om utformning av produkter.

IT-rättens ”beskrivelseproblem”

- ”Faktisk sida” av problemet
  - Svårt att först och beskriva den verklighet som rättsreglerna skall appliceras på
- ”Rättslig sida” av problemet
  - Svårt att avgöra om de begrepp som används i rättsreglerna kan omfatta nya tekniska företeelser
  - Vad är en ”handling”, ett ”exemplar” eller ett ”tillgängliggörande”?

Skyddet för personuppgifter

- Begreppet personlig integritet
- Skyddet för personuppgifter
  - EG:s dataskyddsdirektiv
  - Personuppgiftslagen (PUL)
  - Lagstiftningsteknik: Hanteringsregler
- PUL:s tillämpningsområde
  - Behandling av personuppgifter
  - Personuppgiftsansvarig
  - Territoriellt tillämpningsområde
  - Undantag: privat bruk, yttrandefrihet, offentlighet, särreglering i lag

Skyddet för personuppgifter

- Allmänna krav på behandlingen
- När får behandling ske?
  - Huvudregel: Samtycke
  - Känsliga uppgifter
  - Särskilda regler för direktreklam, personnummer
  - Utlämnande till tredjeland
- Informationsplikt, rättelse, säkerhetskrav och anmälningsskyldighet
- Särskilt om cookies och spam

Upphovsrätt

- Skyddsobjektet - verk
  - texter, bilder, musik, datorprogram
  - bearbetningar och sammanställningar
- Upphovsrätten är ett *formskydd*
- Skyddssubjektet - upphovsmannen
- Uppkommer automatiskt - giltighetstid
- Ekonomisk rätt
  - exemplarframställning
  - göra tillgängligt för allmänheten

Upphovsrätt

- Ideell rätt
  - namngivningsrätt
  - respekträtt
- Inskränkningar
  - Allmänna regler: enskilt bruk, citat etc.
  - Särskilda regler för datorprogram: säkerhetskopiering, brukskopiering, dekompilering, ändring
- Närstående rättigheter
- Sanktioner (straff, skadestånd, vite)

IT-avtal

- Olika typer av avtal (köp, tjänst, licens etc.)
- Skriv avtal! Standardavtal.
- Beskriv prestationen noga! Prövbart!
- Tidsplan
- Ansvarsbegränsningar
- Fördela rättigheter!

IT-relaterade brott samt ansvarsfrågor

- Angrepp på information
  - Dataintrång m.m.
  - Skadegörelse m.m.
  - Företagshemligheter
- Olaglig informationsspridning
  - Förtal, barnpornografi, hets mot folkgrupp
  - Immaterialrättsintrång
  - Gärningsman
  - Länkning, förmedling, ren kommunikation

Andra delområden

- Offentlighetsprincipen i en digital miljö
- Lagstiftning om elektronisk kommunikation
- Elektronisk handel
- Övrig immaterialrätt (patent, kännetecken etc.)

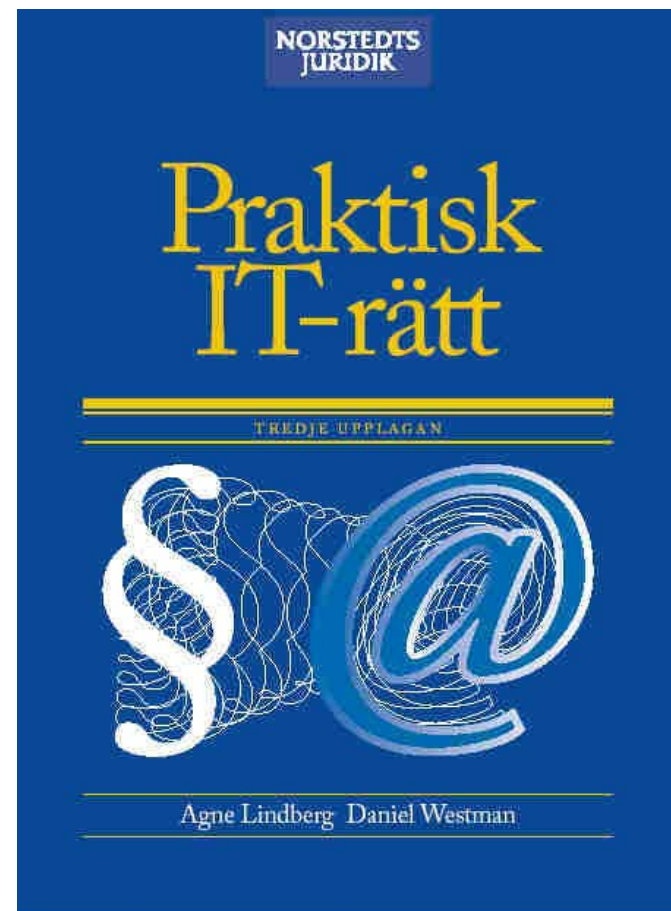
Några råd!

- Vänta inte med den juridiska analysen till problem uppstår eller till projektets slutfas.
- Vissa typer av juridisk osäkerhet kan ”botas” med bra avtal.
- Se till att ditt företag har policies och anvisningar för hur IT-resurserna får utnyttjas.

Agne Lindberg
Daniel Westman

Praktisk IT-rätt

3 uppl. Norstedts Juridik 2001

Info finns på: <http://www.juridicum.su.se/iri/dawe>